

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 3Sf/49/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100217
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Dzurdzík
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:0923100217.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD. a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. v právnej veci žalobcu: C.L.N. Slovakia s.r.o., so sídlom Vstupný areál U.S. Steel, 044 54 Košice - Šaca, IČO: 36 652 211, právne zastúpený: NOVICKÝ advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Františkánska 5, 040 01 Košice, IČO: 47 197 919, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 250768/2023 zo dňa 18.05.2023, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. 5Sf/2/2023 - 218 zo dňa 04.06.2024, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Košiciach č. k. 5Sf/2/2023 - 218 zo dňa 04.06.2024 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I. Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom č. k. 5Sf/2/2023 - 218 zo dňa 04.06.2024 Správny súd v Košiciach podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP zrušil rozhodnutie žalovaného č. 250768/2023 zo dňa 18.5.2023, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Mesta Košice č. MK/B/2023/044961/MK/B/ 2023/00002013/09 zo dňa 13.01.2023 o vyrubení dane z nehnuteľnosti voči žalobcovi za zdaňovacie obdobie roka 2021 vo výške 165.161,15 €.

2. Správny súd konštatoval, že žalobca v podanej žalobe namietal vyvrátenie hodnovernosti a záväznosti údajov katastra, podľa ktorých predmetné nehnuteľnosti patria do katastrálneho územia Ž.; a to na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.12.2020, preto údaje katastra platné k 01.01.2021 sa nesmeli používať. Následne Okresný úrad Košice - okolie, katastrálny odbor vykonal záznamom zápis zmeny priebehu katastrálnej hranice tak, že všetky nehnuteľnosti nachádzajúce sa v tzv. spornom území zapísal do katastrálneho územia obce M.. Táto zmena, majúca deklaratórny účinok, bola v katastrálnom operáte zapísaná dňa 08.01.2021 pod č. Z-64/2021. Aj pri záväzných údajoch katastra nehnuteľností sa uplatňuje domnienka ich hodnovernosti a záväznosti. Preukázanie chybného obsahu zapísaného práva k nehnuteľnosti sa uskutočňuje najmä na podklade súdnych rozhodnutí o určení práva k nehnuteľnosti podľa § 137 písm. c) CSP, prípadne súdnych rozhodnutí o určení neplatnosti právneho úkonu alebo dobrovoľnej dražby podľa § 137 písm. d) CSP alebo rozhodnutí orgánov verejnej moci, ktorými boli zrušené alebo nahradené rozhodnutia, na podklade ktorých bol predtým vykonaný zápis vecne nesprávneho údaja o práve k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností.

3. Katastrálny zákon otázku dobromyseľnosti v správnosť údajov katastra nehnuteľností explicitne neupravuje. Kataster nehnuteľností zároveň nemá povahu referenčného registra, resp. údaje o právach k nehnuteľnostiam nie sú referenčnými údajmi v zmysle § 51 zákona o e- Governmente. Na kataster nehnuteľností preto nedopadá ani ochrana osoby spoliehajúcej sa v dobrej viere na hodnotu

referenčného údajá podľa § 50 ods. 2 zákona o e-Governmente. To však neznamená, že by vo vzťahu ku katastru nehnuteľností nebolo vôbec možné hovoriť o dobrej viere v správnosť jeho údajov. Dobrá viera v správnosť údajov katastra nehnuteľností je založená na dvoch právnych momentoch, a to povahe katastra nehnuteľností a charaktere v ňom zapísaných údajov. Pokiaľ má totiž kataster nehnuteľností povahu štátom vedeného verejného registra nehnuteľností a práv k nim, ako i štátneho informačného systému, pričom údaje katastra nehnuteľností sú v určenom rozsahu hodnoverné a záväzné, môže sa každá osoba spoliehať na to, že tieto údaje sú správne. Inak povedané, každý, kto sa spolieha v správnosť údajov katastra nehnuteľností, sa považuje za dobromyseľného. Túto dobromyseľnosť možno nepriamo odvodiť aj od domnienky zákonnosti rozhodovania orgánov verejnej moci. Všetky údaje katastra nehnuteľností sú totiž výsledkom zápisov majúcich povahu rozhodnutí alebo opatrení orgánov štátnej správy katastra nehnuteľností, ktoré sa považujú za zákonné, pokiaľ sa nepreukáže opak. Preukázanie opaku má pritom logicky za následok výmaz nesprávneho údajá a zápis správneho údajá do katastra nehnuteľností.

4. Dobrá viera v správnosť údajov katastra nehnuteľností má teda povahu právnej, i keď normatívne *expressis verbis* neustanovenej domnienky. Nejde o domnienku skutkovú, pretože táto nie je závislá od konania osoby spoliehajúcej sa v správnosť údajá v katastri nehnuteľností, ale od povahy katastra nehnuteľností ako takého vrátane údajov v ňom zapísaných. Domnienka dobromyseľnosti v správnosť údajov katastra je vyvrátiteľná. Práve preukázanie jej opaku má individuálny charakter, pretože závisí od konkrétnej osoby. Dobrej viery v správnosť údajov katastra nehnuteľností sa preto nebude môcť domáhať ten, kto bude mať vedomosť o tom, že určitý údaj katastra nehnuteľností nezodpovedá skutočnému stavu. Možno preto zhrnúť, že dobromyseľnosť osoby v správnosť údajov katastra nehnuteľností je domnienkou právnou, pričom jej vyvrátenie je determinované skutkovými okolnosťami vo vzťahu k individuálnej osobe.

5. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Sžr/8/2017 z 16. januára 2018 hodnovernosť údajov katastra treba interpretovať tak, že údaje katastra sú zapisované zákonom ustanoveným postupom len na základe relevantných a hodnoverných podkladov a ten, kto ich používa, koná v dobrej viere (ak mu nie je známe niečo iné). Záväznosť údajov katastra zase znamená povinnosť používať tieto údaje podľa ustanovenia § 71 katastrálneho zákona. Osoby, ktoré spochybňujú hodnoverné údaje katastra, sú povinné preukázať opak, t. j. vyvrátiť ich. Rovnako to platí aj pri spochybnení správnosti záväzných údajov katastra.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky vydal dňa 29.06.2021 vydal uznesenie sp. zn. II. ÚS 342/2021, ktorým odložil vykonateľnosť rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, avšak ku dňu 29.06.2021 bola daň z nehnuteľností za rok 2021 žalobcom už uhradená a uvedené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky nebolo k 01.01.2021 vydané. Nakoľko na vyrubenie dane z nehnuteľností je v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia, žalobca postupoval v súlade so zákonom, keď daň správne uhradil Obci Sokolany. Opätovná zmena priebehu katastrálnej hranice počas roka 2021 už nemala vplyv na skutočný stav k 01.01.2021, a teda nie je rozhodujúca pre určenie miestne príslušného správcu dane na zdaňovacie obdobie roka 2021. Neskoršia zmena rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020 vyvolaná v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky neodoberá tomuto rozsudku účinky aké mal pre spochybnenie správnosti údajov katastra nehnuteľností v čase, kedy bol tento rozsudok právoplatný a vykonateľný. Pokiaľ by tomu tak nebolo, nevidel by Ústavný súd Slovenskej republiky dôvod na pozastavenie účinkov tohto rozsudku pred svojim rozhodnutím vo veci samej.

7. Vychádzajúc z uvedených záverov, nemôže byť na ťarchu žalobcu ako daňového subjektu, ktorý pri plnení daňovej povinnosti postupoval dobromyseľne a vyrubenú daň riadne zaplatil, hoci aj nepríslušnému správcovi dane, pretože v opačnom prípade by došlo nie len ku vzniku dvojitej daňovej povinnosti, ale aj značnému porušeniu princípu právnej istoty a prezumpcie správnosti aktov verejnej správy. Pokiaľ žalovaný poukazoval na závery prijaté a vyjadrené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžf/37/2010 zo dňa 18.05.2011, tieto nemožno aplikovať na predmetnú právnu vec, nakoľko v uvedenom rozsudku sa chránila dobromyseľnosť žalobcu ohľadom záväznosti a hodnovernosti údajov katastra, kým v prejednávanej veci sa súd zaoberá otázkou dobromyseľnosti žalobcu v situácii, keď rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola vyvrátená hodnovernosť údajov katastra. Daňová povinnosť vzniká 1. januára zdaňovacieho obdobia, pričom na vyrubenie dane z nehnuteľností je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Akákoľvek ďalšia zmena priebehu katastrálnej hranice, ktorá nastala v priebehu roka 2021 už nemala a ani nemohla mať vplyv na právny stav k 01.01.2021 a teda nebola rozhodujúca pre určenie príslušného správcu dane a vyrubenie dane na zdaňovacie obdobie roka 2021. Zároveň platí, že záväzné údaje katastra sa používajú okrem iného

na účely správy daní a poplatkov s tým, že údaje katastra, ktorých hodnovernosť je vyvrátená, sa nesmú používať.

8. Akýkoľvek zapísaný údaj katastra nehnuteľností môže byť vyvrátený dôkazom opaku, pričom postačuje iba samotná existencia dôkazu opaku. Právoplatný rozsudok akéhokoľvek súdu je verejnou listinou, na podklade ktorej možno vykonať záznam v katastri nehnuteľností. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a tým aj rozhodnutie Okresného úradu Košice - okolie, katastrálny odbor bolo v čase od 23.12.2020 do 18.11.2021 právoplatné, a teda v tomto čase patrilo sporné územie, a na ňom sa nachádzajúce nehnuteľnosti, na základe právoplatného rozhodnutia súdu a okresného úradu do katastra obce M.. Mesto Košice sa z uvedeného dôvodu nepovažuje za miestne príslušného správcu dane na vyrubenie dane z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie roka 2021. Žalobca za jedno z najpodstatnejších a najvážnejších porušení jeho práv žalovaným a správcom dane označil to, že žalovaný napadnutým rozhodnutím akceptoval stav dvojitého zdanenia u žalobcu, keď potvrdil rozhodnutie Mesta Košice č. MK/B/2023/044961/MK/B/2023/0000201309 zo dňa 13.01.2023, hoci rozhodnutie Obce Sokolany č. 8/2021/276 zo dňa 02.03.2021 o vyrubení dane z totožných nehnuteľností za totožné zdaňovacie obdobie bolo právoplatné.

9. Rozhodnutie v daňovom konaní (§ 63) je autoritatívnym prejavom správcu dane, resp. finančného riaditeľstva alebo ministerstva financií ako orgánu verejnej moci pri vykonávaní správy daní. Rozhodnutie je záverečný akt daňového konania, ktorým sa daňovým subjektom ukladajú povinnosti alebo priznávajú práva. Charakteristickým znakom individuálnych právnych aktov vo všeobecnosti je prezumpcia (predpoklad) správnosti. Ak sa účastník daňového konania domnieva, že rozhodnutie je nesprávne, resp. že má určité vady, môže ho napadnúť prostredníctvom riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak rozhodnutie nemá požadované formálne náležitosti alebo sú v ňom chyby v písaní, v počítaní, resp. iné zrejme nesprávnosti, daňový poriadok umožňuje, aby účastník daňového konania podal orgánu, ktorý ho vydal, podnet jeho na opravu (§ 63 ods. 11). Ak však má rozhodnutie také závažné vady, v dôsledku ktorých by nemalo mať žiadne právne účinky, daňový poriadok umožňuje ho vyhlásiť za nulitné a hľadiť naň, ako keby vôbec nebolo vydané. Na nulitné rozhodnutie sa prezumpcia správnosti nevzťahuje. V teórii práva sa právne akty, ktoré nemajú žiadne právne účinky, zvyknú nazývať ničotnými právnymi aktmi, resp. paktmi. Ničotný akt právne neexistuje, nemá schopnosť vyvolať právne následky.

10. O nulite rozhodnutia rozhoduje druhostupňový orgán. Druhostupňovým orgánom je finančné riaditeľstvo, ktoré rozhoduje vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhoduje správca dane, alebo ministerstvo financií, ktoré rozhoduje vo veciach, v ktorých rozhoduje finančné riaditeľstvo. Nulitu rozhodnutia posudzuje druhostupňový orgán z vlastného podnetu alebo z iného podnetu. Daňový poriadok neuvádza, kto môže podať podnet na rozhodnutie o nulite, takže tento podnet môže podať účastník daňového konania, ale aj iná osoba. Daňový poriadok vzhľadom na závažnosť vady rozhodnutia časovo neobmedzuje možnosť vydania rozhodnutia o nulite. Druhostupňový orgán teda môže vydať rozhodnutie o nulite, ak sú splnené podmienky na jeho vydanie, kedykoľvek. Na posudzovanie nulity rozhodnutia vydaného ministerstvom financií je oprávnený minister na základe návrhu ním určenej osobitnej komisie.

11. V prípade, že príslušný orgán posúdi skutočnosti týkajúce sa nulity rozhodnutia ako relevantné, vydá rozhodnutie o nulite. Rozhodnutie o nulite deklaruje, že posudzované rozhodnutie trpí takou vadou, že nemôže niesť so sebou právne účinky. Rozhodnutie o nulite sa doručuje osobe, ktorej bolo doručené posudzované rozhodnutie. Takouto osobou je spravidla účastník daňového konania. Predmetné ustanovenie slúži záujmu spravodlivosti, pretože autoritatívne rozhodnutie v daňovom konaní vydané vecne nepríslušným orgánom alebo vydané omylom inej osobe, alebo vydané v nadväznosti na nulitné rozhodnutie zasahuje do práv a právom chránených záujmov účastníka daňového konania, resp. iných osôb takým spôsobom, ktorý popiera princípy právneho štátu. Správne mu súdu nebolo známe, prečo žalovaný neprihliadal na záujmy žalobcu ako daňového subjektu a z pozície moci, ktorou disponuje ako orgán verejnej správy, neodstránil vzniknutú duplicitu dane vydaním rozhodnutia o nulite podľa § 64 Daňového poriadku (pokiaľ sa domnieval, že rozhodnutie o vyrubení rozdielu dane za príslušné zdaňovacie obdobie bolo vydané obcou Sokolany ako miestne nepríslušným správcom dane), keďže nulitu rozhodnutia možno posudzovať aj ex offo bez podania podnetu dotknutého subjektu.

12. Mesto Košice ako správca dane sa nemohlo „spoliehať“ na nulitu predchádzajúceho rozhodnutia o vyrubení dane a vo veci vydať rozhodnutie o vyrubení dane za rovnaké zdaňovacie obdobie na rovnakej dani voči žalobcovi bez toho, aby bolo o nulite rozhodnutia o vyrubení dane obcou Sokolany bolo rozhodnuté podľa § 64 Daňového poriadku. Konanie o nulite upravené v § 64 Daňového poriadku má v prvom rade slúžiť na posilnenie právnej istoty daňových subjektov v daňovom konaní. Účelom úpravy nulitných rozhodnutí podľa § 64 ods. 2 Daňového poriadku nie je teda nastoliť stav, za ktorého je možné opakovane vydávať rozhodnutia v tej istej daňovej veci rôznymi správcami dane napriek

tomu, že skôr vydané rozhodnutie požíva naďalej v očiach daňového subjektu atribúty právoplatnosti a záväznosti. Uvedené platí o to viac, že vo veci bola otázka miestnej príslušnosti správcu dane sporná a teda naplnenie predpokladov nulity rozhodnutia podľa § 64 ods. 1 písm. a) Daňového poriadku v časti „ktoré vydal správca dane na to miestne nepríslušný“ nebolo na prvý pohľad zrejmé. Správny súd v kontexte týchto okolností dospel k záveru, že skoršie rozhodnutie obce Sokolany zakladalo prekážku už rozhodnutej veci podľa § 62 ods. 1 písm. f) Daňového poriadku pre účely vyrubenia dane na tej istej dani za rovnaké zdaňovacie obdobie voči tomu istému daňovému subjektu a to až do momentu, pokiaľ by o ňom nebolo rozhodnuté podľa § 64 ods. 5 Daňového poriadku.

13. Zo všetkých okolností veci je zrejmé, že žalobca postupoval dobromyseľne, keď na základe výzvy a následného rozhodnutia zaplatil daň z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie roka 2021 Obci Sokolany ako miestne príslušnému správcovi dane riadiac sa tým, že hodnovernosť údajov katastra bola rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyvrátená, pričom Mesto Košice k vyrubeniu dane až do dňa 13.01.2023 nepristúpilo, teda konkludentne akceptovalo skutočnosť, že hodnovernosť údajov katastra nehnuteľností k 01.01.2021 bola vyvrátená.

14. Vzhľadom na uvedené správny súd dospel k záveru, že žalobca preukázal, že rozhodnutím žalovaného bolo zasiahnuté do jeho subjektívnych práv tak, že došlo k ujme na jeho právach v dôsledku rozhodnutia, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie a potvrdené rozhodnutie Mesta Košice zo dňa 13.01.2023 o vyrubení dane z nehnuteľností na rok 2021, hoci žalobca daň z nehnuteľností za rok 2021 zaplatil Obci Sokolany. Povinnosť žalobcu zaplatiť daň z nehnuteľností na rok 2021 voči Obci Sokolany a právo Obce Sokolany takúto daň obdržať nevyplýva priamo z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale z rozhodnutia Obce Sokolany, ktoré samo o sebe požíva zásadu prezumpcie správnosti a nie je explicitne a priamo naviazané na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a ani žiadne iné rozhodnutie organu verejnej správy. Napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, správny súd preto tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil Mestu Košice na ďalšie prejednanie a rozhodnutie. V ďalšom konaní bude úlohou Mesta Košice ako orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, vzhľadom na jeho viazanosť právnym názorom správneho súdu postupovať v intenciách vyššie uvedených úvah správneho súdu a jeho záverov.

II. Kasačná sťažnosť žalovaného, stanovisko žalobcu

a) kasačná sťažnosť

15. Proti rozsudku správneho súdu podal žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) a h) SSP.

16. Sťažovateľ namietal, že daň na rok 2021 bola žalobcovi vyrubená na základe údajov o nehnuteľnostiach, ktoré uviedol samotný žalobca v priznaní k dani z nehnuteľností na rok 2018 zo dňa 26.01.2018. Daň z nehnuteľností na rok 2021 teda nebola Mestom Košice vyrubená svojvoľne a bez relevantného podkladu, ako sa môže javiť v dôsledku absencie tejto informácie v odôvodnení rozsudku. Keďže žalobca na ďalšie zdaňovacie obdobia (2019, 2020), ani na predmetné zdaňovacie obdobie roku 2021, nepodal žiadne ďalšie priznanie, ktorým by deklaroval prípadné zmeny rozhodujúce pre vyrubenie dane (až dňa 24.01.2022 podal na poštovú prepravu priznanie zo dňa 24.01.2022 na zdaňovacie obdobie roku 2022), práve priznanie na rok 2018 bolo podkladom pre vyrubenie dane z nehnuteľností na rok 2021 (ak nedôjde k zmenám rozhodujúcim pre vyrubenie dane, priznanie sa nepodáva a podkladom pre vyrubenie dane je ostatne podané priznanie).

17. Správny súd v Košiciach v popise priebehu súdneho konania neuviedol časti súdneho konania pred Krajským súdom v Košiciach, Najvyšším súdom Slovenskej republiky (od roku 2013, kedy bolo vydané v poradí tretie rozhodnutie katastra), a ani časti týkajúce sa konania o sťažnostiach Mesta Košice voči rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pred Ústavným súdom Slovenskej republiky v rokoch 2010 a 2017, na ktoré sťažovateľ poukazoval, ktoré majú taktiež podstatný vplyv na výrok rozhodnutia FRSR o odvolaní. Rozsudkom NSSR bolo totiž rozhodnuté v rozpore s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveným v nálezoch Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaniach v rokoch 2010 a 2017, čo Ústavný súd Slovenskej republiky v poradí už tretom, náleze ÚS SR sp. zn. II. ÚS 342/2021 zo dňa 28.10.2021 vyhodnotil ako „bezprecedentný prejav opakovanej arbitrárnosti nesúcej všetky pojmové znaky hrubej svojvoľe bez relevantných argumentov, ktorý je v právnom štáte neospravedliteľný“. V dôsledku toho, že Správny súd v Košiciach tieto konania v popise priebehu súdneho konania neuviedol, zaniká kontext nálezu ÚS SR (a skoršieho nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 196/2017-65 z 12.09.2017) s predmetnou vecou, a to aj vo vzťahu k aplikácii jednej zo základných zásad súdneho konania, že právo nevzniká z bezprávia.

18. Ak by mal platiť názor Správneho súdu v Košiciach, že odloženie vykonateľnosti rozsudku Ústavným súdom Slovenskej republiky nemá spätné účinky, bol by inštitút § 129 zákona o ústavnom súde v praxi neaplikovateľný, nakoľko ústavnú sťažnosť je možné podať do 2 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia (§ 124 zákona o ústavnom súde) a požiadať o odloženie vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia (§ 129 zákona o ústavnom súde). Správny súd v Košiciach žiadnym spôsobom nevysvetlil dôvody, prečo pri rozhodovaní vo veci zohľadnil iba jeden atribút - právoplatnosť rozsudku, ale vôbec sa nezaoberal druhým atribútom - vykonateľnosťou rozsudku (plnenie, realizácia rozhodnutia). Správny súd v Košiciach taktiež žiadnym spôsobom neodôvodnil, z akého dôvodu nebral do úvahy právne účinky uznesenia ÚS SR o odložení vykonateľnosti rozsudku NS SR s platnosťou „ex tunc“, ktorým by došlo k reálnemu naplneniu ústavnej ochrany poskytnutej Mestu Košice Ústavným súdom Slovenskej republiky.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, s poukázaním na rozsudok sp. zn. 5Sžfk/60/2019 zo dňa 25.03.2019, skonštatoval, že zmena hraníc katastrálnych území, ktorá mala mať právny základ v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky, nebola zohľadnená v údajoch katastra ku dňu rozhodnému pre vyrubenie daňovej povinnosti (keďže záznam bol vykonaný až v mesiacoch apríl až jún 2011) a že na uvedenom nič nemení ani doručenie nálezu žalobcovi (daňovému subjektu), keďže rozhodujúcim bol stav zápisu hraníc katastrálneho územia v katastri nehnuteľností, ktorý v plnej miere zodpovedá aj záujmu na zachovaní právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keď je neprípustné, aby dvaja správcovia dane totožného druhu zdaniili ten istý predmet dane za to isté zdaňovacie obdobie a požadovali jej odvedenie v prospech každého z nich. Sťažovateľ v predmetnom prípade postupoval analogicky a pri rozhodovaní o odvolaní daňového subjektu voči rozhodnutiu o vyrubení dane z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie roku 2021 zohľadnil skutočnosť, že k 01.01.2021 bolo „sporné územie“ evidované v katastri nehnuteľností v k. ú. Ž., t. j. ako súčasť územia Mesta Košice a že zmena katastrálnej hranice na základe rozsudku NS SR sp. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020 nebola zohľadnená v údajoch katastra ku dňu rozhodnému pre vyrubenie daňovej povinnosti, t. j. k 01.01.2021, keďže záznam bol vykonaný až 08.01.2021, a teda po rozhodnom dni. Na uvedenej skutočnosti, rovnako, ako o tom pojednáva rozsudok NSS SR sp. zn. 5Sžfk/56/2020 zo dňa 22.06.2022, nič nemení skutočnosť, že daňovému subjektu bola zaslaná výzva Obce Sokolany zo dňa 14.01.2021 na podanie priznania, spolu s ktorou mu bolo doručené oznámenie AK Mgr. Karol Haľapka s.r.o. zo dňa 14.01.2021.

20. Práve z dôvodu právnej istoty a preto, aby sa predišlo možným sporom (keďže daňový subjekt nie je účastníkom katastrálneho sporu a reálne má prístup cez katastrálny portál iba k údajom katastra nehnuteľností) teda kasačné sudy zdôraznili prioritu údajov zapísaných v katastri nehnuteľností - napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžfk/32/2018 zo dňa 13.09.2019 a rozsudky sp. zn. 5Sžfk/56/2020, sp. zn. 5Sžfk/32/2020 a sp. zn. 5Sžfk/34/2020, všetky zo dňa 22.06.2022, ktoré poukazujú na rozsudok sp. zn. 1Sžfk/32/2018 zo dňa 13.09.2019 a sp. zn. 5Sžfk/60/2019 zo dňa 25.03.2019 a nepriamo taktiež na rozsudok sp. zn. 2Sžf/37/2010 zo dňa 18.05.2011. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku NS SR sp. zn. 1Sžfk/32/2018 priamo uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 2Sžf/37/2010 zo dňa 18.05.2011 trval na záväznosti údajov katastra na daňové účely dokonca aj v prípade rozporu zapísaných údajov s verejnými listinami (str. 12. a 13. rozhodnutia FRSR, str. 11. rozsudku sp. zn. 2Sžf/37/2010 zo dňa 18.05.2011).

21. Podľa názoru sťažovateľa sa Správny súd v Košiciach akceptáciou údajov, ktoré neboli zapísané v katastri nehnuteľností k 01.01.2021 (navyše na základe rozsudku NS SR, vykonateľnosť ktorého bola Ústavným súdom Slovenskej republiky odložená do právoplatného skončenia vo veci samej), podstatným a právne neakceptovateľným spôsobom, zasahujúcim do právnej istoty zúčastnených strán, a najmä Mesta Košice, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a rozhodol v rozpore s uznesením ÚS SR. Podľa § 139 ods. 3 Správneho súdneho poriadku ak sa správny súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Rozsudok Správneho súdu v Košiciach takéto odôvodnenie neobsahuje.

22. Správny súd v Košiciach v rozsudku uviedol, že mu nie je známe, prečo žalovaný neprihliadal na záujmy žalobcu a z pozície moci, ktorou disponuje ako orgán verejnej správy, neodstránil vzniknutú duplicitu vydaním rozhodnutia o nulite podľa § 64 Daňového poriadku (pokiaľ sa domnieval, že rozhodnutie o vyrubení rozdielu dane za príslušné zdaňovacie obdobie bolo vydané obcou Sokolany ako miestne nepríslušným správcom dane), keďže nulitu rozhodnutia možno posudzovať aj ex offa bez podania podnetu dotknutého subjektu. Sťažovateľ sa vo vzťahu k (dočasnej) duplicite vyjadril už v rozhodnutí FRSR, odkazom daňového subjektu na ustanovenie § 64 Daňového poriadku, keďže

predmetom konania bolo odvolanie žalobcu voči rozhodnutiu Mesta Košice, nie voči rozhodnutiu Obce Sokofany, a nedisponoval spisovým materiálom potrebným k preskúmaniu rozhodnutia Obce Sokofany. 23. Sťažovateľ sa až na základe repliky a jej prílohy obsahujúcej podnet žalobcu na preskúmanie rozhodnutia Obce Sokofany mimo odvolacieho konania, dozvedel o existencii tohto podnetu. Žalobca v bode 3. na 2. strane repliky uviedol, že podnet podával dňa 14.09.2023 (teda až po právoplatnosti rozhodnutia FR SR a po podaní žaloby zo dňa 07.07.2023). Žalobca na pojednávaní 04.06.2024 v odpovedi na otázku či a akým spôsobom Obec Sokofany o podnete rozhodla, uviedol, že s obcou je dohodnutý, že podnet bude obec riešiť až po ukončení konania. Na otázku sťažovateľa, aby konkretizoval, po ukončení ktorého konkrétneho konania má obec podľa ich dohody vo veci podnetu konať, žalobca neodpovedal sťažovateľovi, a ani správne mu súdu (dôkaz: zvukový záznam z pojednávania zo dňa 04.06.2024). Správca dane, aj napriek tomu, že v konaní o podnete na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania neplatia lehoty podľa § 65 ods. 1 Daňového poriadku, nemôže byť vo veci nečinný. Ak podnetu nechcel vyhovieť, bol povinný postúpiť ho na rozhodnutie odvolaciemu orgánu - Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky. Uzatvorenie dohody obce s daňovým subjektom o tom, že obec o podnete rozhodne až za splnenia určitých podmienok, možno zo strany obce posúdiť ako konanie v rozpore so zákonom (Daňový poriadok).

24. Žalobca podal priznanie Obci Sokofany na základe výzvy a na základe následného rozhodnutia zaplatil daň z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie roka 2021 Obci Sokofany, ako miestne príslušnému správcovi dane, riadiac sa tým, že hodnovernosť údajov katastra bola rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyvrátená. Mesto Košice vyrubilo 13.01.2023 daň z nehnuteľností na rok 2021 na základe priznania na rok 2018 dňa 26.01.2018, podaného žalobcom, keďže žalobca (daňový subjekt) nedeklaroval v rokoch 2019 až 2021 žiadnu zmenu rozhodujúcu pre vyrubenie dane z nehnuteľností. Mesto Košice a Obec Sokofany sú samostatní správcovia dane, ktorí nemajú prepojené daňové softwarové systémy. Každá z týchto obcí si na základe splnomocňovacích ustanovení zákona č. 582/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov ustanovuje rôzne podmienky a sadzby pre účely vyrubenia dane z nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu nejde o rovnakú výšku daňovej povinnosti na rok 2021 (Obec Sokofany vyrubila žalobcovi daň v sume 49 082,84 €, Mesto Košice v sume 165.161,15 €).

25. V dôsledku uznesenia ÚS SR ostal rozsudok NS SR (do jeho zrušenia nálezom ÚS SR) právoplatný, avšak z neho plynúce právne závery nebolo možné vykonať (odo dňa jeho vykonateľnosti). Rozsudok NS SR preto na stav zápisu v katastri nehnuteľností k 01.01.2021 nemal žiaden vplyv. Podľa základných zásad správy daní sa pri správe daní postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb (§ 3 ods. 1 Daňového poriadku). Nie je preto možné povýšiť (nepreukázané) práva žalobcu nad práva príslušného správcu dane, Mesta Košice, iba z dôvodu, že daň z nehnuteľností na rok 2021 bola skôr, ako Mestom Košice, vyrubená Obcou Sokofany a že žalobca túto daň uhradil. Podľa § 62 ods. 1 písm. f) Daňového poriadku, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, daňové konanie sa zastaví, ak bolo vo veci už právoplatne rozhodnuté. Aj keď sa konanie vo veci dane z nehnuteľností na rok 2021 javí, ako jedna vec, keďže sa týka rovnakých nehnuteľností a rovnakého zdaňovacieho obdobia, nejde o rovnakú vec, ako to uviedol Správny súd v Košiciach v odôvodnení rozsudku (bod 82. odôvodnenia) s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 1 písm. f) Daňového poriadku, keďže ide o konanie dvoch rôznych správcov dane. Skoršie rozhodnutie, vydané Obcou Sokofany (miestne nepríslušným správcom dane), preto nezakladá (nezakladalo) prekážku už rozhodnutej veci.

b) stanovisko žalobcu

26. Podľa žalobcu konajúci súd v rozsudku opakovane odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 4sžr/3/2019 a rovnako aj na rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. II. ÚS 342/2021, teda právne posúdenie najdôležitejších otázok v merite veci a ich podrobná analýza sa žiadnym spôsobom nevymyká kontextu a priebehu konania o určenie priebehu katastrálnej hranice. Tieto súdne rozhodnutia navyše tvoria základ argumentácie oboch sporových strán, teda niet pochýb o tom, že konajúci súd na nich prihlíadal a po podrobnej analýze bral do úvahy ich následky a účinky pre správne určenie miestne príslušného správcu dane na rok 2021. Mimoriadne dôležitý je navyše ten fakt, že spomínané rozhodnutia súdov nie sú súčasťou administratívneho konania, ktorého rozhodnutie sa preskúmava, teda konajúci súd ich vôbec nebol povinný v danej časti odôvodnenia uviesť. Rozhodnutia súdov sú však detailne opísané v odôvodnení rozsudku v časti, kde konajúci súd sumarizuje argumentácie sporových strán, čo je plne v súlade s požiadavkami kladenými na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle ust. § 139 SSP.

27. Sťažovateľ následne v kasačnej sťažnosti tvrdí, že ústavná ochrana poskytnutá uznesením Ústavného súdu SR sp. zn.: II. 342/2021 zo dňa 29.06.2021 bola rozsudkom konajúceho súdu zmarená. Obdobné argumenty používal počas celého súdneho konania. Základ tejto časti argumentácie sťažovateľa tvorí právny výklad, v rámci ktorého Uzneseniu ÚS priznáva také právne účinky, aké v skutočnosti nemá. Sťažovateľ má pritom na mysli účinky ex tunc, teda spätné aj k dátumu 01.01.2021, ktorý je rozhodujúci pre určenie miestne príslušného správcu dane na konkrétne zdaňovacie obdobie roka 2021. S touto ničím nepodloženou právnou argumentáciou sa už žalobca dostatočne a vyčerpávajúco vysporiadal v správnej žalobe, ako aj vo vyjadrení zo dňa 22.03.2024, s čím sa konajúci súd musel stotožniť, nakoľko žalobe vyhovel. Žalobca sa týmto odvolával na svoje predošlé vyjadrenia k argumentácii o právnych účinkoch Uznesenia ÚS a zároveň dopĺňa nižšie uvedené argumenty. Žalobca nikdy nepopieral existenciu dočasnej ústavnej ochrany, ktorá bola poskytnutá mestu Košice Uznesením ÚS. Táto ochrana ale vždy pôsobila iba pro futuro a jej účinky nemohli byť nikdy spätné, teda ex tunc, nakoľko v opačnom prípade by došlo k značnému porušeniu princípu právnej istoty širokého okruhu subjektov, ktorí vlastnia nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v tzv. spornom území.

28. Už zo samotnej dikcie ust. § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva, že táto ochrana je zo strany Ústavného súdu SR poskytovaná iba vtedy, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia hrozila závažná ujma. Ide teda jednoznačne o ochranu pred ujmomou alebo následkom, ktorý ešte len hrozí (v budúcnosti) ale v čase rozhodovania ešte nenastal. Týmto inštitútom nemožno poskytovať ochranu pred zásahmi a následkami, ktoré už nastali a teda ani samotné Uznesenie ÚS neovplyvnilo tú skutočnosť, že k 01.01.2021 boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v tzv. spornom území v k. ú. Sokolany, pretože hodnovernosť údajov katastra nehnuteľností bola v tom čase vyvrátená právoplatným a vykonateľným Rozsudkom Najvyššieho súdu SR spolu s Rozhodnutím OÚ KS. Ochrana poskytnutá Uznesením ÚS mestu Košice pôsobila pro futuro, nestihol rozhodnúť do konca roka 2021, tak k 01.01.2022 by právoplatný rozsudok Najvyššieho súdu SR nevyvolával právne následky a nehnuteľnosti nachádzajúce sa v tzv. spornom území by boli v súlade s Uznesením ÚS v k. ú. Železiarne, kde správu daní vykonáva mesto Košice.

29. Dobromyseľnosť žalobcu nevyplýva iba z vyššie uvedených princípov a zásad, ale aj z tej skutočnosti, že mesto Košice vôbec nevyrubilo daň z nehnuteľností na rok 2021 v čase, ktorý je preto obvyklý a celý rok 2021 bolo pasívne, čo žalobca vykladal tak, že sa mesto Košice stotožnilo s vtedajším právnym stavom. Uvedený sled udalostí žalovaný v jeho kasačnej sťažnosti úmyselne prezentuje absurdným spôsobom, aby vyvolal pochybnosti v právnom posúdení veci, pričom uvádza, že správcovia dane sa „nepretekajú“ v tom, ktorý vyrubí daň skôr, ale postupujú v intenciách platnej legislatívy. Žalovaný si ale musí byť jednoznačne vedomý, že je obvyklé a až nutné, aby mesto vykázalo zdaňovacie obdobie pravidelne, nakoľko uvedené je potrebné pre schvaľovanie rozpočtov a financií samospráv na dané obdobia. Pokiaľ si bolo mesto Košice od začiatku isté svojou príslušnosťou, je nanajvýš podozrivé, že za celé roky 2021 až 2022 nevyrubilo žalobcovi daň z nehnuteľností na rok 2021 a ponechalo ho v dobromyseľnosti, že uvedenú daň riadne zaplatil voči obci Sokolany. Mesto Košice tak paradoxne vyrubilo žalobcovi najskôr daň na rok 2022 a až následne, začiatkom roka 2023, vyrubilo aj spornú daň z nehnuteľností na rok 2021. Z tohto postupu vyplýva, že aj samotné mesto Košice, ako správca dane, muselo mať pochybnosti o svojej príslušnosti pre vyrubenie dane z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie roka 2021.

30. Sťažovateľ tvrdí, že tieto jeho argumenty vychádzajú z ustálenej praxe Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR, pričom odkazuje na konkrétne rozsudky 5Sžfk/56/2020, 5Sžfk/32/2020 a 5Sžfk/34/2020, ktoré prevzali právne názory z rozsudkov sp. zn.: 5Sžfk/60/2019 a 1Sžfk/32/2018. Sťažovateľ si ale opakovane neuvedomuje, že Najvyšší správny súd SR (resp. Najvyšší súd SR) vo vyššie uvedených veciach posudzoval zákonnosť rozhodnutí a skúmal miestnu príslušnosť správcu dane v zdaňovacích obdobiach rokov 2011 a 2012, v ktorých neexistoval dôkaz opaku hodnovernosti údajov katastra nehnuteľností, teda tieto údaje sa v danom čase používať mohli.

31. V zdaňovacom období roka 2011 bola situácia iba zdanlivo totožná a preto nemožno pristúpiť k aplikácii totožného postupu určenia miestne príslušného správcu dane striktno vychádzajúc zo zapísaných údajov katastra nehnuteľností. Žalobca poukazoval na zásadný rozdiel medzi právnym stavom, ktorý nastal k 01.01.2011 a k 01.01.2021. Kdežto k 01.01.2011 bola podľa zápisu v katastri nehnuteľností správcom dane pre tzv. sporné územie obec Sokolany, aj keď v tom čase už na základe právoplatného rozsudku súdu neskôr zrušeného nálezom Ústavného súdu SR. Avšak nález Ústavného súdu SR zrušoval predošlý rozsudok, na základe ktorého bol vykonaný zápis v katastri nehnuteľností, iba z dôvodu procesných väd predošlého konania, pričom Ústavný súd SR nevyslovil právne závery vo veci samej, čo do určenia miestne príslušného správcu dane. K 01.01.2011 tak síce bola obec Sokolany

zapísaná v katastri nehnuteľností ako správca dane na základe v tom čase už zrušeného rozsudku, avšak k 01.01.2011 nebol žiadnym rozhodnutím preukázaný opak, ktorý by vyvrátil hodnovernosť údajov katastra nehnuteľností. V uvedenom prípade bol teda rozhodujúci zápis v katastri nehnuteľností k 01.01.2011.

32. Ak sťažovateľ tvrdí, že duplicita sa síce z právneho hľadiska dá odstrániť, ale fakticky preto nikdy nevykonal žiadne kroky, hoci je na to ex offio oprávnený, tak týmito tvrdeniami úplne narúša princíp právnej istoty, pretože ponecháva žalobcu v absolútnej neistote, nakoľko nevie odhadnúť, aké ďalšie rozhodnutia má zo strany sťažovateľa očakávať. Zároveň je potrebné uviesť, že odstránenie duplicity z právneho hľadiska zrušením rozhodnutia obce Sokolany č. 8 by vôbec nedosiahlo pre žalobcu želaný účinok, pretože sťažovateľ zabúda na tú skutočnosť, že obec Sokolany pravdepodobne z finančného hľadiska nebude schopná skutočne vrátiť zaplatené finančné prostriedky širokému okruhu dotknutých subjektov, teda prípadné zrušenie rozhodnutia obce Sokolany č. 8 nebude mať pre žalobcu de facto žiaden význam. Sťažovateľ tak vôbec nehľadá na záujmy žalobcu a neuvedomuje si možné následky.

33. Striktne poprel, že by uzavrel akúkoľvek formálnu alebo neformálnu dohodu s obcou Sokolany týkajúcu sa času alebo spôsobu vydania rozhodnutia vo veciach daňového konania, zvlášť vo vzťahu ku konaniu o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Sťažovateľ iba nesprávne interpretuje skutočnosti prezentované počas pojednávania vo veci samej a od týchto dovíja svoju ďalšiu argumentáciu, ktorá je týmto skreslená a nepravdivá. Po vypočutí zvukovej nahrávky z pojednávania možno jednoznačne skonštatovať, že na pojednávaní samotnom žalobca absolútne ani len okrajovo nespomenul existenciu novej dohody s obcou Sokolany, iba poukázal, že obec Sokolany priamo v texte podaného podnetu (nie iným neformálnym spôsobom) požiadal, aby o podnete rozhodla až po právoplatnom skončení konania o správnej žalobe. Tým mal žalobca namysliť to, že upozornil obec Sokolany na povinnosť správcu dane v zmysle ust. § 61 ods. 1 písm. a) daňového poriadku prerušiť daňové konanie. Ide teda o relevantný a legálny právny inštitút prerušenia konania a nie neformálnu dohodu. Je ale skutočnosťou, že obec Sokolany do dnešného dňa o podnete nerozhodla a rovnako nevydala ani procesné rozhodnutie o prerušení daňového konania.

III. Konanie pred kasačným súdom

34. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktorému predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

IV. Vybrané ustanovenia, z ktorých kasačný súd vychádzal

35. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, daňová povinnosť vzniká 1. januára zdaňovacieho obdobia nasledujúceho po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dane, a zaniká 31. decembra zdaňovacieho obdobia, v ktorom daňovníkovi zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľnosti. Ak sa daňovník stane vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti 1. januára bežného zdaňovacieho obdobia, vzniká daňová povinnosť týmto dňom.

36. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, na vyrubenie dane z nehnuteľností je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Na zmeny skutočností rozhodujúcich pre daňovú povinnosť, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia, sa neprihliada, ak tento zákon neustanovuje inak. V prípade nadobudnutia nehnuteľnosti vydražením v priebehu roka daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti alebo prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni schválenia príklepu súdom. Pri zániku vlastníckych práv vydražením daňová povinnosť zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom zanikli vlastnícke práva k vydraženej nehnuteľnosti. Pri nadobudnutí nehnuteľnosti dedením v priebehu roka daňová povinnosť dedičovi vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve.

37. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), údaje katastra uvedené v §7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

38. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), záväzné údaje katastra sa používajú najmä na ochranu práv k nehnuteľnostiam, na účely správy daní a poplatkov, na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ochranu lesného pôdneho fondu, tvorbu a ochranu životného prostredia, hospodársku činnosť, činnosti územného plánovania a výstavby, a na informačné systémy o nehnuteľnostiach.

39. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), údaje katastra, ktorých hodnovernosť je vyvrátená, sa nesmú používať.

40. Podľa § 63 odsek 2 Daňového poriadku, rozhodnutie musí vychádzať zo stavu veci zisteného v daňovom konaní, musí obsahovať náležitosti ustanovené týmto zákonom a musí byť vydané príslušným orgánom, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

41. Podľa § 64 odsek 1 Daňového poriadku, na účely správy daní sa za nulitné rozhodnutie považuje rozhodnutie vydané podľa tohto zákona uvedené v odseku 2. Také rozhodnutie nemá právne účinky a hľadí sa naň, akoby nebolo vydané.

42. Podľa § 64 odsek 2 písmeno a) Daňového poriadku, pri správe daní je nulitným rozhodnutím rozhodnutie, ktoré vydal orgán na to vecne nepríslušný; ak ide o správcu dane, ktorým je obec, za nulitné rozhodnutie sa považuje aj rozhodnutie, ktoré vydal správca dane na to miestne nepríslušný.

43. Podľa § 64 odsek 3 Daňového poriadku, nulitu rozhodnutia posudzuje z vlastného podnetu alebo iného podnetu druhostupňový orgán, a to kedykoľvek; ak ide o rozhodnutie ministerstva, posudzuje také rozhodnutie minister financií Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) na základe návrhu ním určenej osobitnej komisie.

V. Posúdenie námietok kasačnej sťažnosti

44. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku Správneho súdu v Košiciach po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je dôvodná. Je zároveň potrebné uviesť, že kasačná sťažnosť je inštitútom mimoriadneho opravného prostriedku. Z tohto dôvodu jej podanie je koncipované na konkrétnom tvrdení sťažovateľa o pochybení krajského súdu v konaní. Sťažovateľ namietal dôvody kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) a h) SSP.

45. Podľa kasačného súdu je zrejmé, že určenie, ktorý správca dane je príslušný na správu dane z nehnuteľností, má veľký význam nielen z hľadiska procesného, ale má dopady aj na finančné záujmy, teda príjmovú stránku jednotlivých obcí, keďže príjem z dane z nehnuteľností je príjmom obce, na území ktorej sa nehnuteľnosť nachádza. Zároveň je treba mať na zreteli právnu istotu daňovníka, ako i všeobecnú schopnosť vlastníkov nehnuteľností zúčastňovať sa (či aspoň sledovať vývoj) sporov medzi obcami o priebeh hraníc katastrálnych území. Rovnako je potrebné uviesť, že „pre určenie miestnej a vecnej príslušnosti správcu dane pre správu daní z nehnuteľnosti je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia (§ 18 od. 2, § 99e ods. 1 zákona o miestnych daniach). Správu dane z nehnuteľností preto vykonáva obec, na ktorej katastrálnom území sa nehnuteľnosť k 1. januáru zdaňovacieho obdobia nachádza (§ 99 ods. 1 a 3 zákona o miestnych daniach), a to podľa údajov obsiahnutých v katastri nehnuteľností (§ 71 ods. 1 katastrálneho zákona). Údaje katastra nehnuteľností pritom požívajú prezumpciu záväznosti a hodnovernosti, preto je z nich nevyhnutné vychádzať dovtedy, kým nie je predložený dôkaz opaku (§ 70 ods. 1 a 2, § 41 ods. 1 katastrálneho zákona).“ (napr. rozsudok NSS SR spis. zn. 5Sfk/19/2022 zo dňa 31.01.2024, resp. rozsudok NS SR spis. zn. 5Sžfk/32/2020 zo dňa 31.01.2024). Z uvedeného preto vyplýva, že pre spochybenie údajov katastra nehnuteľností musí byť predložený tak relevantný dôkaz o opaku, ktorý sám o sebe a bez akýchkoľvek pochybností preukazuje iné skutočnosti nevyhnutné pre určenie miestnej a vecnej príslušnosti správcu dane, ako je stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia (§ 18 ods. 2, § 99e ods. 1 zákona o miestnych daniach).

46. Správny súd svoj právny záver postavil na úvahe, že Ústavný súd Slovenskej republiky vydal dňa 29.06.2021 vydal uznesenie sp. zn. II. ÚS 342/2021, ktorým odložil vykonateľnosť rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, avšak ku dňu 29.06.2021 bola daň z nehnuteľností za rok 2021 žalobcom už uhradená a uvedené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky nebolo k 01.01.2021 vydané. Správny súd potvrdil, že na vyrubenie dane z nehnuteľností je v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia s tým, že podľa neho žalobca postupoval v súlade so zákonom, keď daň správne uhradil Obci Sokolany. Neskoršia zmena rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020 vyvolaná v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky neodoberá podľa správneho súdu tomuto rozsudku účinky aké mal pre spochybenie správnosti údajov katastra nehnuteľností v čase, kedy bol tento rozsudok právoplatný

a vykonateľný. Pokiaľ by tomu tak nebolo, nevidel by Ústavný súd Slovenskej republiky dôvod na pozastavenie účinkov tohto rozsudku pred svojim rozhodnutím vo veci samej.

47. Pri uvedených záveroch správny súd opomenul vziať do úvahy podstatnú skutočnosť a to nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 342/2021-72 zo dňa 28. októbra 2021, ktorým bolo vyslovené, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Zároveň bol zrušený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020 a vec bola vrátená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Ústavný súd zároveň konštatoval, že „najvyšší súd opakovane v rozpore so záväzným právnym názorom ústavného súdu sa zamerlal na formalistické posúdenie prejavu vôle a odmietol posúdiť obsah prejavenej vôle v spornom uznesení [rovnako to konštatoval ústavný súd vo svojom skoršom náleze (nález č. k. III. ÚS 196/2017-65 zo dňa 12. septembra 2017 pozn. kasačného súdu)]. Takýto postup najvyššieho súdu považuje ústavný súd za bezprecedentný prejav opakovanej arbitrárnosti nesúcej všetky pojmové znaky hrubej svojvôle bez relevantných argumentov, ktorý je v právnom štáte neospravedliteľný.“ Nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 342/2021-72 zo dňa 28. októbra 2021 predchádzal vydaniu rozhodnutia Mesta Košice č. MK/B/2023/044961/MK/B/2023/0000201309 zo dňa 13.01.2023 a teda aj preskúmaného rozhodnutia žalovaného č. 250768/2023 zo dňa 18.05.2023. Z uvedeného vyplýva, že v čase vydania rozhodnutí správcu dane a žalovaného rozsudok NS SR spis. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04. novembra 2020 neexistoval.

48. Ústavný súd SR už v náleze č. k. III. ÚS 196/2017-65 konštatoval, že „Rozhodujúcou otázkou v konaní bolo posúdenie, či súhlas obyvateľov obce Hutníky s územnou zmenou bol daný, t. j. či bol obsahom ich vôle. Najvyšší súd sa bez posúdenia otázky obsahu vôle utiekal k formalistickému posúdeniu prejavu vôle na základe pravidiel formálnej logiky. Uznesenie o územných zmenách č. 18/1979 (teda prejav vôle) znelo takto: «V bode „A“ súhlasí: s bodom 4 návrhu uvedeného pod číslom Vnútr. 152/1979 týkajúceho sa rozšírenia územia Košíc o územie v katastri K. - Z. /VSŽ/ a začlenením do územia okresu Košice mesto rešpektujúc tým uzn. vlády SSR číslo 19/1966 o Smernom územnom pláne HSA Košice. V bode „B“ nesúhlasí: aby obec Hutníky bola územne včlenená do okresu Košice mesto /Bod 5 návrhu uvedeného pod číslom Vnútr. 152/1979/.» Najvyšší súd tvrdí, že je vylúčené pričlenenie k. ú. M. k okresu Košice-mesto, keďže bod „A“ uznesenia o územných zmenách nepojednáva o k. ú. M. a zároveň bod „B“ uznesenia o územných zmenách pojednáva iba o obci Hutníky. Tvrdenie najvyššieho súdu nie je logicky správnym. Podľa názoru ústavného súdu bod „A“ a bod „B“ uznesenia o územných zmenách nie sú výrokmí vzájomne sa vylučujúcimi. Ich súčasná platnosť aj správnosť je možná. Bod „B“ uznesenia o územných zmenách totiž hovorí, že do okresu Košice-mesto nemá byť včlenená obec Hutníky. Z toho ale nevyplýva, že do okresu Košice-mesto nemôže byť včlenená časť obce Hutníky. Tento záver je potrebné urobiť vzhľadom na obsah dôvodovej správy na strane 2 [č. bl. Vnútr. 5792 písmená a) a c)]. Podľa dôvodovej správy [strana 2 (č. bl. Vnútr. 5792) písm. c)] „Rada MNV v Hutníkoch vyslovila nesúhlas s pričlenením celého katastrálneho územia obce k okresu Košice-mesto“. Z uvedeného nevyplýva, že do okresu Košice-mesto nemôže byť pričlenená niektorá (ktorákoľvek) časť obce Hutníky. Z uvedeného vyplýva iba to, že do okresu Košice-mesto môže byť pričlenená ktorákoľvek časť obce Hutníky, teda aj k. ú. M., ale nie obec K. ako celok (obe a celé jej katastrálne územia súčasne). Podľa dôvodovej správy [strana 2 (č. bl. Vnútr. 5792) písm. a)] „Rada MNV v Hutníkoch vyslovila súhlasné stanovisko k predloženému návrhu“. Táto skutočnosť podporuje logiku vyslovenia súhlasu obcou Hutníky s plánom pričlenenia návrhom územných zmien špecifikovaného územia pod vznikajúcim priemyselným parkom k okresu Košice-mesto. V bode „A“ uznesenia o územných zmenách sa explicitne nespomína k. ú. obce M.. Najvyšší súd preto tvrdí, že súhlas sa týkal iba k. ú. Z.. Logika najvyššieho súdu aj v tomto smere zlyháva.“

49. „Ak by sa vo veci mala uplatniť takáto logika, potom je potrebné urobiť záver, že v bode „A“ uznesenia o územných zmenách sa nespomína ani k. ú. Z., pretože explicitne sa hovorí o „katastri K. - Z. /VSŽ/“. „N. K. - Z. /VSŽ/“ nikdy a nikde neexistoval. Sumarizujúc je možné povedať, že obec Sokolany sa v uznesení o územných zmenách nespomína. Ani sa nemôže. Obec Sokolany toho času totiž neexistovala. Obyvatelia obce Sokolany boli obyvateľmi obce Hutníky. Existovalo iba k. ú. M. obce Hutníky. To sa tiež v uznesení o územných zmenách explicitne nespomína. Explicitne sa v ňom však nespomína ani k. ú. Z. obce Hutníky. Na mieste je teda otázka výkladu pojmu „kataster K. - Z. /VSŽ/“. Jej výsledkom musí byť riešenie, ktoré časti územia obce Hutníky sa týmto označením mali na mysli (t. j. čo bolo obsahom vôle). Najvyšší súd ignoruje špecifikáciu odčleňovaného priemyselného územia dodatkom /VSŽ/ uvedenú v bode „A“ uznesenia o územných zmenách. Svoj logický záver o absencii súhlasu obce Sokolany s územnými zmenami podopiera odkazom na dôvodovú správu [strana 2 (č. bl. Vnútr. 5792) písm. c)].

Tento záver (o absencii súhlasu), ako už bolo uvedené, z dôvodovej správy podľa názoru ústavného súdu nevyplýva. Textácia dôvodovej správy, na ktorú poukazuje najvyšší súd, paradoxne, namiesto podporenia, odporuje záverom najvyššieho súdu.“ Ústavný súd SR ďalej pripomenul, že „súčasťou návrhu územných zmien boli presne špecifikované časti odčleňovaného územia obce Hutníky, a to vo vzťahu k obom katastrálnym územiám (teda k. ú. Z., ako aj k. ú. M.), dokonca s presnou špecifikáciou výmery, ktorá bola v prípade odčleňovaného k. ú. M. takmer trojnásobkom odčleňovanej výmery k. ú. Z.. S uvedenou skutočnosťou sa najvyšší súd nevysporiadal. Najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal ani s popisom priebehu hranice okresov odčleňovaného územia (ten sa tiež dotýkal k. ú. Sokolian). Tieto skutočnosti zakladajú významný rozpor s názorom najvyššieho súdu, pretože sú s ním nezlučiteľné“.

50. Aj sťažovateľ dôvodne namietal, že správny súd nereflektoval konania o sťažnostiach mesta Košice pred Ústavným súdom SR v rokoch 2010 a 2017 a ktoré mali vplyv na jeho rozhodnutie. Preto podľa kasačného súdu existenciu rozsudku NS SR spis. zn. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04. novembra 2020 nemožno chápať izolovane pri interpretácii a aplikácii ust. § 70 ods. 1 a 2, § 41 ods. 1 katastrálneho zákona, ale v spojení s v tom čase platným a účinným nálezom Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 196/2017-65 zo dňa 12. septembra 2017, no predovšetkým v relácii s nálezom Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 342/2021-72 zo dňa 28. októbra 2021, ktorým bolo konštatované porušenie práva sťažovateľa a zrušený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Sžr/3/2019 zo dňa 04.11.2020. Z uvedených dôvodov vyhodnotil kasačný súd námietku sťažovateľa o neudržateľnosti argumentácie správneho súdu vo vzťahu k prelomeniu judikovanej zásady, že pre určenie miestnej a vecnej príslušnosti správcu dane pre správu daní z nehnuteľnosti je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia (§ 18 od. 2, § 99e ods. 1 zákona o miestnych daniach, ako relevantnú.

51. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie, nakoľko správny súd nevezal do úvahy účinky uznesenia ÚS SR č. k. II. ÚS 342/2021-14 zo dňa 29.06.2021, ktorým ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť v celom rozsahu a zároveň vyhovel návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu s platnosťou „ex tunc“, ktorým by došlo k reálnemu naplneniu ústavnej ochrany poskytnutej Mestu Košice Ústavným súdom Slovenskej republiky. Kasačný súd pritom z hľadiska účinkov nálezov ústavného súdu poukazuje rozdielnosť situácie v prípade „derogačných nálezov“ v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR a konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR. Ako vyplýva z aktuálnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, týkajúcej sa právnych účinkov jeho derogačného nálezu - je nevyhnutné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky spis. zn. PL. ÚS 1/2018 z 24. januára 2018, kde konštatoval, že: „právne účinky derogačného nálezu ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy sú orientované (v zásade) pro futuro (ex nunc). Prípadné spätné účinky takého nálezu musia mať (vzhľadom na ich konflikt s požiadavkou právnej istoty) explicitnú zákonnú oporu (§ 41b zákona o ústavnom súde).“ Z cit. ust. § 41b zákona o ústavnom súde vyplýva, že právoplatné rozhodnutia vydané v civilnom procese alebo správnom konaní na základe právneho predpisu, ktorý celkom, sčasti alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, zostávajú nedotknuté; povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať. Rovnako v rozhodnutí spis. zn. PL. ÚS 24/2020 vychádzal ústavný súd z premisy, že predpokladom konania o súlade, ktoré bolo iniciované všeobecným súdom, je prejudicialita napadnutej normy, teda jej relevancia pre konanie všeobecného súdu. Ďalej pri analýze temporálnych účinkov prípadného derogačného nálezu konštatoval obdobne, že tieto účinky sú na základe čl. 125 ods. 3 a 6 ústavy vždy nasmerované do budúcnosti (ex nunc). V konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR (individuálne sťažnosti) je podľa kasačného situácia iná a vyplýva z čl. 127 ods. 2, kedy ak „ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal“. Ústavný súd autoritatívnym výrokom poskytne ochranu porušenému právu sťažovateľa; a to so spätným účinkom (ex tunc) s tým, že v relevantnom časovom úseku v minulosti bolo právo porušené a tejto skutočnosti zodpovedaná aj výrok nálezu.

52. Z uvedeného preto vyplýva, že účinky nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 342/2021-72 zo dňa 28.10.2021 bolo nevyhnutné aplikovať v posudzovanej situácii a žalovaný ako aj správca dane ho boli povinní reflektovať. Uvedené vyplýva aj z ustanovenia § 24 ods. 3 Daňového poriadku, kedy správca dane zisťuje skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane. Dokazovanie je procesný postup, na základe ktorého správca dane získa poznatky a informácie o všetkých skutočnostiach dôležitých pre správne a objektívne rozhodnutie. Správca dane nie je pri dokazovaní viazaný iba návrhmi daňových subjektov, je však povinný zistiť skutkový stav veci čo najúplnejšie. Ustanovenie § 74 ods. 2 Daňového poriadku umožňuje žalovanému prihliadnúť aj na nové skutočnosti (v danom prípade nález ÚS SR), ktoré

by mohli ovplyvniť výrokovú časť rozhodnutia, a to tak v prospech, ako aj v neprospech odvolávajúceho sa, pričom nie je viazaný len jeho návrhmi. V rámci odvolacieho konania môže odvolací orgán doplňovať výsledky daňového konania. Žalovaný preto musí komplexne posúdiť a reflektovať všetky skutočnosti, ktoré sa vzťahujú na určenie miestnej a vecnej príslušnosti správcu dane pre správu daní z nehnuteľnosti k 01.01. zdaňovacieho obdobia (v danom prípade 01.01.2021). Kasačný súd preto vyhodnotil námietku sťažovateľa, ktorá poukazovala na existenciu tohto nálezu Ústavného súdu SR ako dôvodnú.

53. K pozícii žalobcu kasačný súd uvádza, že nie je možné od daňového subjektu očakávať, že bude osobitne zisťovať právny stav, na základe ktorého mu bol zaslaný výmer Obce Sokolany, no na druhej strane v záujme zachovania právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) nie je možné, aby dvaja rôzni správcovia dane zdaňovali totožný predmet dane a aby obaja vyžadovali od daňovníka odvedenie totožnej dane (dane z nehnuteľnosti) v prospech každého z nich za identický predmet dane v tom istom zdaňovacom období; preto mal a mohol konať žalovaný a ex offo postupovať tak, aby právnu neistotu daňovníka odstránil. K tomu sa už vyjadril aj správny súd, preto kasačný súd nebude v tomto rozhodnutí uvádzať duplicitné závery.

VI. Záver

54. Kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je dôvodná, napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP]. Kasačný súd preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil rozsudok Správneho súdu v Košiciach č. k. 5Sf/2/2023 - 218 zo dňa 04.06.2024. Správny súd po dôslednom preskúmaní veci a vyhodnotení všetkých relevantných dôkazov založených v administratívnom spise opätovne rozhodne, pričom je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

55. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd (§ 467 ods. 3 SSP).

56. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu SR pomerom hlasov 3:0 (§ 147 ods. 2 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.